

**TRZEJ MUSZKIETEROWIE...
DO CZEGO DĄŻĄ IDEALIŚCI
W LALCE?**

**TADEUSZ BANOWSKI
BEATA ZIELIŃSKA**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania języka polskiego dla szkoły branżowej II stopnia

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek

Recenzja merytoryczna – Dorota Dąbrowska

Bożena Święch

Katarzyna Szczepkowska-Szczeńiak

Jadwiga Iwanowska

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji

Trzej muszkieterowie... Do czego dążą idealiści w *Lalce*?

Klasa/czas trwania zajęć/lekcji

I/45 minut

Cele

Uczeń:

- definiuje znaczenie pojęć: idealizm, idealista;
- charakteryzuje trzy pokolenia idealistów w powieści;
- określa dążenia i oczekiwania bohaterów;
- wskazuje przyczyny niepowodzeń bohaterów powieści;
- określa wpływ epoki na realizację towarzyszącej bohaterom idei.

Metody/Techniki/Formy pracy

- praca w grupach;
- praca zespołowa;
- schemat;
- analiza SWOT;
- dyskusja.

Środki dydaktyczne

- *Lalka* Bolesława Prusa
- Słownik języka polskiego
- Słownik języka polskiego pod red. W. Doroszewskiego (idealista) <https://sjp.pwn.pl/doroszewski/idealista;5434107.html>

Opis przebiegu lekcji

Część wstępna

Uczniowie wyszukują w Słowniku języka polskiego terminu idealizm, następnie sami definiują pojęcie idealista. Nauczyciel zapoznaje uczniów z definicją idealisty ze Słownika języka polskiego pod red. W. Doroszewskiego <https://sjp.pwn.pl/doroszewski/idealista;5434107.html>

Informuje, że podczas lekcji będą zajmować się trzema pokoleniami idealistów z *Lalki*: Rzeckim, Wokulskim i Ochockim.

Część właściwa

Uczniowie przybliżają postaci idealistów – wskazują na pochodzenie bohaterów, określają pokolenia, które reprezentują, wymieniają najważniejsze fakty z ich życia. Na tablicy tworzą trzy schematy z nazwiskami bohaterów, na których gromadzą powyższe informacje. Nauczyciel dzieli klasę na trzy grupy i przydziela zadania:

Grupa I – Zaprezentuj Rzeckiego jako idealistę historii. Zwróć uwagę na rolę wychowania w życiu bohatera. Wypowiedź poprzyj fragmentami z lektury.
 Grupa II – Zaprezentuj Wokulskiego jako idealistę miłości. Zwróć uwagę na rolę epoki romantyzmu w życiu bohatera. Wypowiedź poprzyj fragmentami z lektury.
 Grupa III – Zaprezentuj Ochockiego jako idealistę nauki. Zwróć uwagę na rolę wychowania w życiu bohatera. Wypowiedź poprzyj fragmentami z lektury.
 Uczniowie przedstawiają efekty pracy i formułują wnioski, dbając o poprawność retoryczną wypowiedzi.

Część podsumowująca

Uczniowie dyskutują na temat przyczyn niepowodzeń bohaterów oraz formułują uzasadnienie, dlaczego Ochocki ma szansę na realizację swoich idei. Wspólnie na tablicy przeprowadzają analizę SWOT – czy warto być idealistą? Jeden z uczniów zapisuje propozycje klasy.

Komentarz metodyczny

Podczas lekcji uczniowie, analizując postawy i dążenia bohaterów powieści, uczą się krytycznego stosunku do postaw i idei. W czasie lekcji kształcone są kompetencje: w zakresie rozumienia i tworzenia informacji; wielojęzyczności, technologii i inżynierii, osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się; ćwiczone są umiejętności przydatne na rynku pracy. Uczniowie odnoszą się do wartości – postaw tolerancji, akceptacji, otwartości. W przypadku uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy: zapewnić właściwe oświetlenie sali lekcyjnej i miejsca pracy; wykorzystać mocne strony ucznia, budować atmosferę pracy sprzyjającą budowaniu pozytywnych emocji i doświadczeń; dostosować materiały i narzędzia do warunków i możliwości ucznia, np. w materiałach tekstowych powiększyć czcionkę, zakreślenia; dostosować wymagania edukacyjne, np. wydłużyć czas pracy, umożliwić zapoznanie się z materiałem źródłowym w domu, udzielając wskazówek do pracy, zorganizować pomoc koleżeńską; stosować ocenianie kształtujące, wspierające ucznia, połączone z samooceną i oceną koleżeńską, wzmacniać ucznia pochwałą nawet za niewielkie postępy, a także udzielać informacji zwrotnej o tym, co uczeń robi dobrze, a gdzie popełnił błędy lub co wykonał źle, w jaki sposób może uzupełnić braki lub poprawić błędy oraz poinformować o tym, jakimi metodami może doskonalić swoje umiejętności. Dla ucznia zdolnego można przygotować materiał krytyczny do omówienia, np. fragmentu rozważań Olgi Tokarczuk z książki *Lalka i perła*. W odniesieniu do uczniów z orzeczeniem o kształceniu specjalnym należy dostosować wymagania do zaleceń określonych przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną.